

د.د دل کسب و کارهای مردم

با ساران تامین اجتماعی

www.ketab.ir

عنوان و نام پدید آور : درد دل کسب‌وکارهای مردم با سازمان تامین اجتماعی / تالیف: الهام عنایتی... (و دیگران)؛

مشخصات نشر : تهران: آماره، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری : ۲۵۰ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۴۶-۸۱-۲

وضعیت فهرست نویسی: قیفا

یادداشت : تالیف: الهام عنایتی، وحیده زاهدی، نیلوفر رادنژاد، فاطمه سادات رحمتی، حسین زاهدی مطلق، فرهاد حاجی گل

موضوع : صاحبان صنایع -- ایران -- خاطرات

Industrialists -- Iran -- Diaries

رצוע : کسب‌وکار خرد -- ایران

Small business -- Iran

موضوع : تامین اجتماعی -- ایران

Social security -- Iran

شناسه افزوده : الهام ۱۳۷۲-

رده بندی کنگره : ۱۳۸ د ۷۲/۵ H

رده بندی دیویی : ۰۵۵/۳۳۸

شماره کتابشناسی ملی : ۵۶۴۹۲۷۶

مشخصات کتاب

عنوان:

درد دل کسب‌وکارهای مردم با سازمان تامین اجتماعی
الهام عنایتی، وحیده زاهدی، نیلوفر رادنژاد، فاطمه سادات رحمتی،
حسین زاهدی مطلق، فرهاد حاجی گل

مجری:

بنیاد توسعه فردا
زهرا حیدری نژاد، فرهاد حاجی گل، حسین زاهدی مطلق، محمد عنبری

مدیریت، نظارت و ویرایش علمی:

ویرایش ادبی:

مهمان عطاری

ویرایش نگارشی:

سید حمید رهنما

طراح جلد:

رسول خسرو بیگی

صفحه‌آرایی و امور فنی:

علیرضا فولادگر

نوبت چاپ:

اول، بهار ۱۳۹۸

انتشارات:

آماره

شمارگان:

۱۰۰۰ نسخه

قیمت:

۳۵،۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی نشر آماره: تهران، خیابان انقلاب اسلامی، ابتدای خیابان دوازده فروردین، پلاک ۳۱۶، واحد ۴
تلفن ۰۹۱۲۷۹۶۹۱۴۶ و ۰۲۱-۶۶۵۱۳۲۳

تلفن: ۰۲۱-۴۴۰۳۰۷۱۸ وبسایت: www.Farda.ir

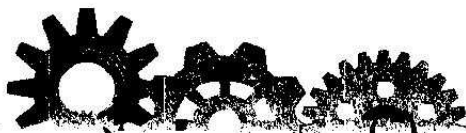
کلیه حقوق این اثر برای بنیاد توسعه فردا محفوظ است.

فهرست

- ۱..... مقدمه
- ۷..... روایت اول: موسسه خدمات اندیشه‌گاهی
- ۲۱..... روایت دوم: شرکت تولید نرم‌افزار
- ۳۳..... روایت سوم: شرکت مشاوره‌ی کسب و کار
- روایت چهارم: شرکت خدمات مهندسی در حوزه‌ی نفت، گاز و
- ۴۳..... پتروشیمی
- ۵۳..... روایت پنجم: شرکت مشاوره‌ی مهندسی دریا
- ۶۳..... روایت ششم: شرکت فعال در حوزه‌ی مخابرات
- ۷۳..... روایت هفتم: شرکت تولیدکننده‌ی ماده‌ی تصفیه‌ی آب و فاضلاب
- ۸۳..... روایت هشتم: شرکت مشاوره‌ی مهندسی در صنعت مس
- ۹۵..... روایت نهم: شرکت ارائه‌کننده‌ی خدمات پهنای باند

- روایت دهم: مؤسسه پژوهشی ۱۰۵
- روایت یازدهم: شرکت طراحی و ساخت تجهیزات مهندسی ۱۱۵
- روایت دوازدهم: شرکت رنگ و پلیمر ۱۲۵
- روایت سیزدهم: شرکت ساختمان‌سازی ۱۳۵
- روایت چهاردهم: شرکت تولید نانومواد ۱۴۳
- روایت پانزدهم: شرکت تعمیر قطعات هواپیما ۱۵۳
- روایت شانزدهم: شرکت تولید تجهیزات ترافیکی ۱۶۵
- روایت هفدهم: شرکت عمران ۱۷۷
- روایت هجدهم: شرکت فروش و نصب ابزار دقیق ۱۸۷
- روایت نوزدهم: کارخانه‌ی تولید نخست‌آوردی مس ۲۰۱
- روایت بیستم: شرکت تولید نوشیدنی‌های گازدار ۲۱۱
- جمع‌بندی ۲۲۳
- پیوست ۲۳۱

مقدمه

مرور تجربه‌های تعدادی از کسب‌کارهای شکست‌خورده یا آن‌ها که در آستانه‌ی ورشکستگی بودند^۱، توجه نگارندگان این کتاب را به کسب‌وکارهایی جلب کرد که به‌وسیله‌ی دولت اداره می‌شوند. یکی از مهم‌ترین آن‌ها، سازمان تأمین اجتماعی است. در اواسط دهه‌ی پنجاه، دولت سازمان تأمین اجتماعی را تأسیس کرد تا خدمات اجتماعی در دسترس همه باشد. یعنی همه‌ی مردم در شرایطی همچون بیماری، بارداری، غرامت دستمزد، ازکارافتادگی و بازنشستگی تحت پوشش خدمات بیمه قرار گیرند. ارزش و ضرورت این خدمات نه‌تنها قابل انکار نیست، بلکه به‌راره یکی از انتظارات و دغدغه‌های مردم و نیز از عوامل مهم پشتیبان محیط کسب‌وکار بوده است. اهمیت خدمات تأمین اجتماعی سبب شده است دولت آن را به‌صورت یک الزام قانونی فضای کسب‌وکار درآورد. نکته‌ی مهم این است که از یک‌سو نمی‌توان خدمات اجتماعی را کنار گذاشت و حذف کرد و از سوی دیگر، نحوه‌ی تأمین هزینه همین خدمات مورد نیاز، به بروز چالش‌هایی برای کسب‌وکارهای مردم منجر می‌شود. اکنون

این پرسش مطرح است که «چگونه تأمین اجتماعی به مانعی برای کسب‌وکارها تبدیل شده است؟»

پاسخ پرسش بالا به نحوی تأمین هزینه‌های خدمات تأمین اجتماعی بازمی‌گردد. پس از آنکه قانون تأمین اجتماعی در سال ۱۳۵۴ به تصویب مجلس شورای ملی رسید و سازمان تأمین اجتماعی تأسیس شد، دولت تلاش کرد منابع درآمدی را برای این سازمان فراهم کند تا این سازمان بتواند هزینه‌ی خدمات تأمین اجتماعی را بپردازد. ماده‌ی ۲۸ قانون تأمین اجتماعی، منابع درآمد این سازمان را مشخص کرده است:

۱. حق بیمه‌ی مربوط به حقوق و دستمزد (به میزان ۳۰ درصد مزد یا حقوق کارکنان است که ۷ درصد آن به عهده‌ی «بیمه‌شد»، ۲۰ درصد آن به عهده‌ی «کارفرما» و ۳ درصد هم بر عهده‌ی «دولت» است).
۲. درآمد حاصل از وجوه ذخایر و اموال سازمان؛
۳. وجوه حاصل از خسارات و جریمه‌های نقدی در این قانون؛
۴. کمک‌ها و هدایا.

سازمان تأمین اجتماعی حق بیمه‌ی مربوط به حقوق و دستمزدها را بر اساس لیست دستمزد کارکنان (که شرکت‌ها ماهانه به سازمان ارائه می‌کنند) از شرکت‌ها دریافت می‌کند تا بتواند خدمات تأمین اجتماعی را در هنگام نیاز به آن‌ها ارائه دهد.

همچنین این سازمان برای اطمینان از بیمه شدن کارگران مشغول در پیمان‌ها مبلغی را به عنوان حق بیمه قرارداد در نظر می‌گیرد. این مبلغ بر اساس ضرایبی که بر قراردادهای پیمانکاری تخصیص می‌یابد محاسبه می‌شود. پیمانکار موظف است در انتهای مدت قرارداد حق بیمه قرارداد را به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت کند و

فقط حق بیمه پرداخت شده کارگران در طول اجرای پروژه از مبلغ مذکور کسر می‌شود. این روش به نام «حق بیمه‌ی قرارداد» معروف شده است.

در این کتاب، مروری بر تجارب کسب‌وکارها خواهیم داشت تا ببینیم چطور ممکن است گروه‌ی تأمین هزینه‌های این خدمات، مانعی برای کسب‌وکارها ایجاد کند و کارآفرینان را از جذب و حفظ نیروهای کار باز بدارد؟ چگونه ممکن است تأمین خدمات اجتماعی به ره‌را بر کسب و معیشت مردم تنگ کند؟ چگونه حق بیمه‌ی قراردادهای پیمانکاری، ده ابزار نظارتی بود، به منبعی برای درآمدزایی و زوال کسب‌وکار بدل شد؟ عدالت پدیدآورندگان کتاب حاضر، درک همین مشکلات و یافتن راه‌حلی است که متضمن تأمین خدمات اجتماعی و حفاظت از اشتغال و کارآفرینی باشد. به همین منظور، این کتاب با مراجعه به تجارب شرکت‌ها، مسائل کسب‌وکارهای مردم با بیمه‌ی تأمین اجتماعی را از منظر کارآفرینان و صاحبان کسب‌وکارهای مردمی روایت می‌کند. این روایت بر پایه‌ی گفت‌وگوی حضوری با مدیران بیست شرکت گوناگون تهیه شده است. در این کتاب، تجربه‌های بیست کسب‌وکار را از نظر می‌گذرانیم که دچار چالش‌های بیمه‌ای شده‌اند. اسامی اشخاص، شرکت‌ها و مکان‌ها ساختگی است، اما سرگذشت‌ها واقعی هستند.

تأمین اجتماعی اگرچه با هدف حمایت از نیروی کار و تسهیل کسب‌وکارها به وجود آمده اما در حال حاضر مسائل ناشی از بیمه‌ی تأمین اجتماعی، کسب‌وکارهای زیادی را گرفتار خود کرده است؛ که البته حل‌نشده‌ی نیستند. معضلات بیمه و مانند آن با تصمیم‌های دولت قابل رفع هستند و می‌توان فضای کسب‌وکار را با حفظ خدمات تأمین اجتماعی برای کارآفرینی جذاب‌تر کرد. این کتاب روایت کسب‌وکارهایی است که از ضعف‌ها و خطاهای خود غافل نیستند و با یادگیری از تجربه‌ها، پیوسته در رفع

کاستی‌های بنگاه‌شان می‌کوشند، اما در قبال چالش‌ها و موانع فضای عمومی کسب‌وکار که خارج از کنترل و اراده‌ی آنها است، چشم امید به دولت دوخته‌اند. نگارندگان کتاب باور دارند که دولت می‌تواند با سیاست‌گذاری‌های مناسب، آسیب‌های محیط کسب‌وکار را کاهش دهد تا کارآفرینان بتوانند با اتکا به مزایای محیط کسب‌وکار، تمرکز خود را بر توسعه‌ی دانش، تجربه، نوآوری و رقابت معطوف کنند.